

บทที่ 2

ระบบเสียงในภาษาลาว

เสียงในภาษาหมายถึงอะไร ?

เสียงในภาษาหมายถึงเสียงที่มนุษย์เปล่งออกมาเพื่อสื่อความหมายระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกันเอง เพื่อตอบสนองของความต้องการ เช่น ขอความช่วยเหลือ ถามเพื่อความรู้สึกรำใจหรือไม่พอใจในหมู่มนุษย์ด้วยกัน

การเกิดของเสียง

เสียงของมนุษย์เกิดขึ้นได้เพราะมนุษย์ใช้อวัยวะต่างๆ ตั้งแต่ส่วนเหนือช่องท้องขึ้นมาจนถึงริมฝีปาก และช่องจมูกให้ทำงานประสานกันทำให้เกิดเสียงขึ้นตามปกติคนเราจะไม่สนใจว่าอวัยวะส่วนใดบ้างทำให้เกิดเสียงในภาษา เพราะอวัยวะที่ทำให้เกิดเสียงต่างก็มีหน้าที่สำคัญอย่างอื่นด้วย เช่น ปาก มนุษย์มีปากไว้เพื่อรับประทานอาหาร ปอด หลอดลม ก็มีหน้าที่เกี่ยวกับการหายใจด้วยเช่นกัน

ปอดและหลอดลม ก่อเสียงซึ่งอยู่ในลำคอตรงถูกกระเดือกซึ่งเห็นได้ชัดในผู้ชายที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว นอกจากนี้ ยังมีลิ้นไก่และส่วนต่างๆ ในปาก เช่น ลิ้น ฟัน เหงือก เพดานและริมฝีปาก นอกจากนี้ ยังมีจมูกซึ่งมีส่วนทำให้เกิดเสียงได้ อวัยวะต่างๆ เหล่านี้ทำงานประสานกันทำให้เกิดเสียงในภาษาขึ้นตามธรรมชาติ

ชนิดของเสียงในภาษาลาว

เสียงในภาษาลาวมีอยู่ 3 ชนิด ได้แก่ เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และเสียงที่มีระดับสูงต่ำ เสียงสระเป็นเสียงที่เกิดขึ้นได้เพราะเราทำให้ลมออกจากปอดผ่านหลอดลมและกล่องเสียงที่ลำคอออกมาผ่านช่องปาก หรือช่องจมูกโดยไม่ถูกสกัดกั้น ณ ที่ใดที่หนึ่งในช่องทางเดินของลมในขณะที่เราออกเสียงสระ สายเสียงที่อยู่ในกล่องเสียงจะปิดและเปิดอย่างรวดเร็ว สายเสียงจึงมีความตึงสะเทือนทำให้เกิดความกังวาน หรือความก้องและออกเสียงได้ยาวนาน หูของคนเราจะได้ยินเสียง เสียงชนิดนี้ได้แก่เสียงที่เราเปล่งออกเป็น อา อี อือ ฮัว แอ ออ ฯลฯ ทำให้เสียงสระมีคุณสมบัติ คือ เป็นเสียงก้อง และออกเสียงได้ยาวนาน

◌	อ
◌	เออะ
◌	เอ
◌	เอียะ
◌	เอีย
◌	อัวะ
◌	อัว
◌	เอือะ
◌	เอือ

สระพิเศษในภาษาลาว

สระพิเศษ หมายถึง สระที่มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากสระธรรมดาโดยทั่วไปดังกล่าวแล้วข้างบน เช่น อะ อา อี อี้ อือ เป็นต้น แต่ในภาษาลาวยังมีสระอีกพวกหนึ่งที่ผิดแปลกแตกต่างจากนี้ สระเหล่านี้ได้แก่

ໄ	ไ
ໃ	อ
ໄ	เอ
ໄ	อ

เวลาเขียนยังใช้สระ ไ-ะ ทุกรูป โดยใช้เครื่องหมาย ◌ (ไม้กง) แทนเสียง ไอะ เช่น

ง	ง
ฉ	ฉ
ญ	ญ เป็นต้น

และสระ เ-ย (เอียะ) เวลาเขียนจะเปลี่ยนรูปเป็นตัว ย (ยอเพ็อง) หรือยอหางห้อย (ง) เมื่อมีตัวสะกด ตัวอย่างเช่น

หญ	เรียน
จย	เขียน
งย	เวียง
ปุย	เปรียบเทียบ
อวย	เวียนเทียบ เป็นต้น

การจัดหมวดหมู่สระในภาษาลาว

เสียงสระในภาษาลาวถ้าจัดเป็นคู่ สระเสียงสั้นคู่กับสระเสียงยาวจะได้ 12 คู่ รวมกับสระพิเศษอีก 4 เสียง เป็น 28 เสียง เพราะฉะนั้นสระในภาษาลาวจึงมี 2 ชนิด คือสระเสียงสั้น และ สระเสียงยาว

เสียงสระประสม

เสียงสระที่กล่าวมาแล้ว ขณะออกเสียงทั้งสั้นและริมฝีปากจะอยู่ในท่าเดิมตลอด มีสระอีกหลายตัวในระหว่างออกเสียงสระนั้น สั้นจะเปลี่ยนจากลักษณะหนึ่งไปเป็นอีกลักษณะหนึ่ง และริมฝีปากก็จะเปลี่ยนไปบ้าง จึงเรียกสระประสม เช่น

อะ	อา	อิ	อี
อะ	อา	อิ	อี
อึ	อึ	อุ	อู
อึ	อึ	อุ	อู
เอะ	เอ	โอะ	โอ
เอะ	เอ	โอะ	โอ

แบบฝึกหัด

1. จงกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่เห็นว่าถูก และกาเครื่องหมาย × หน้าข้อที่เห็นว่าผิด

- .....1. มนุษย์เปล่งเสียงออกมาเพื่อระบายความเจ็บปวดภายในร่างกาย
- .....2. เสียงเกิดขึ้นได้เพราะอาศัยช่องท้องช่วย
- .....3. หลอดลมและปากทำให้เกิดเสียงได้
- .....4. กล้องเสียงอยู่ใต้เพดานในปาก
- .....5. จมูกไม่สามารถทำให้เกิดเสียงในภาษาได้
- .....6. เสียงในภาษาลาวมีอยู่ 2 ชนิด
- .....7. ความก้องหรือความกังวานเกิดจากความสั่นสะเทือนของสายเสียง
- .....8. คาและปากของมนุษย์สามารถได้ยินเสียงด้วย
- .....9. เสียงก้องออกเสียงได้ยาวนานเป็นคุณสมบัติของพยัญชนะ
- .....10. เสียงสระในภาษาลาวมี 27 เสียง

2. ให้เลือกเขียนสระเดี่ยวในภาษาลาวมา 6 คู่

_____

_____

3. ให้เขียนสระประสมเป็นภาษาลาวมา 10 คำ

_____

_____

4. จะใช้ไม้ ิ (ไม้กง) เมื่อใด? อธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

_____

_____

5. จงยกตัวอย่าง สระ เอือ (ເືູ) เปลี่ยนรูปเป็น ຢ (ขอเพื่อ) ຍ หางห้อย เมื่อมีตัวสะกด มา 5 คำ

_____

_____